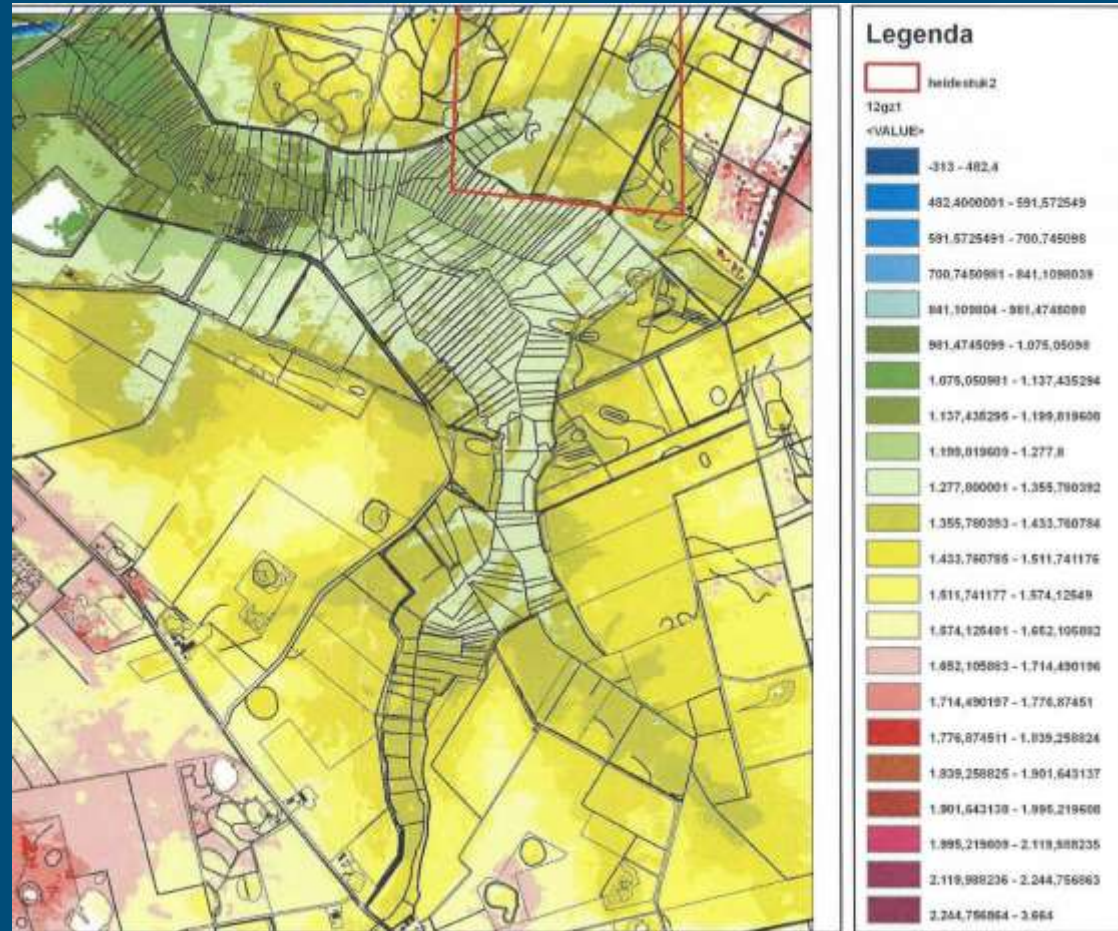
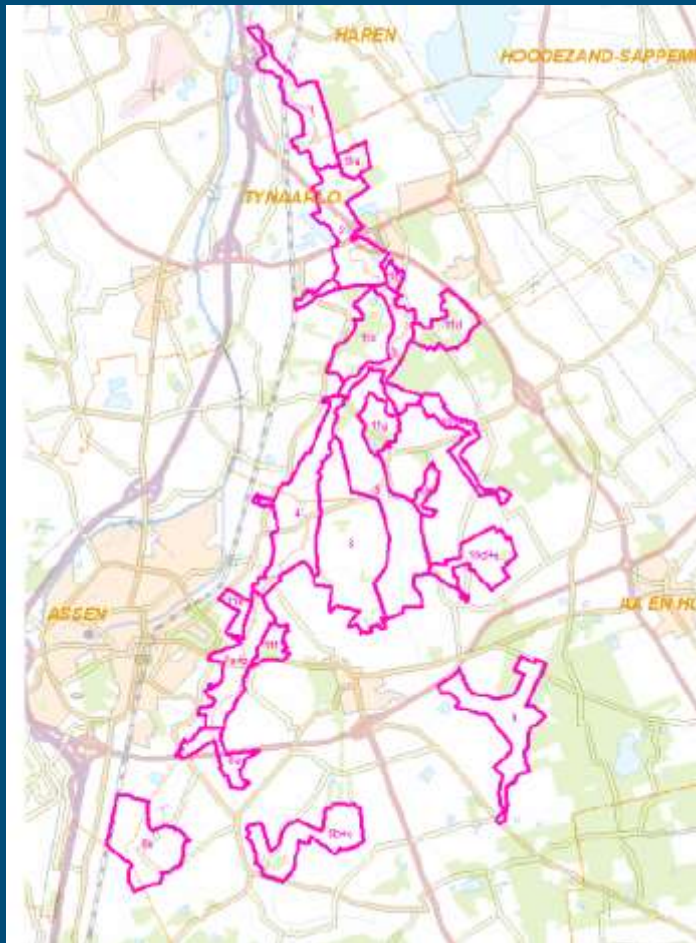

Particulier natuurbeheer langs het Andersche Diep

Eddy Weeda

ZO bovenloop in Drentse Aagebied

Andersche diep

- eigendom SBB
- kleine reservaten in Hoornse Bulten:
 - 'Slijkzeggeveentje'
 - 'orchideeënweitje'
- slenken gegraven
- grootste deel verpacht aan fam. Ubels
 - extensief beweid
 - water vastgehouden

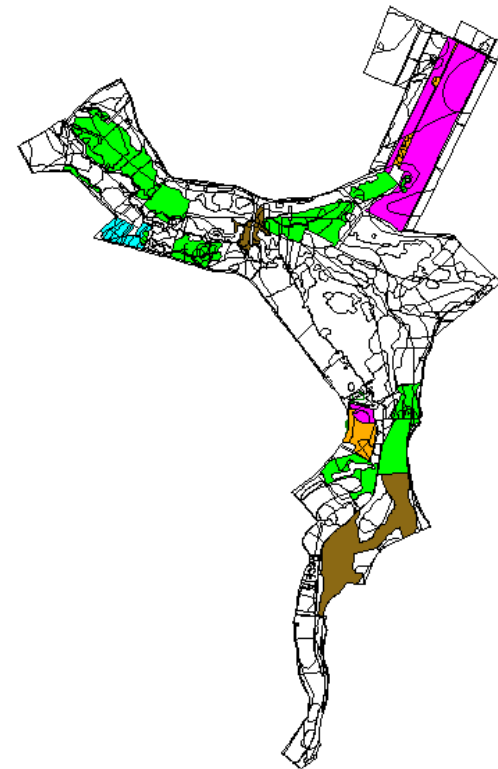
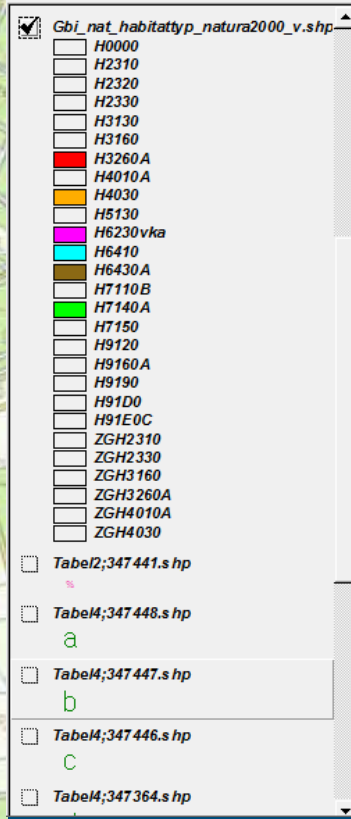
watervegetatie in Andersche Diep

- landbouwwater uit Lange Veen (ten ZO van gebied) afgeleid via ondergrondse leiding
- komt bij Hoornse Bulten in het Andersche Diep
- bovenstrooms hiervan watervegetatie met Penseelbladige waterranonkel (H3260A)
- benedenstrooms nauwelijks begroeid

PAS-gebiedsanalyse 2015 ⇔ potenties veldwerk 2014

‘Slijkzeggeveentje’, reservaat in Hoornse Bulten

- vroeger 1 v/d 2 Drentse groeiplaatsen van **Slijkzegge** (*Carex limosa*)
- ontdekt 1955
 - met Wateraardbei, Snavelzegge & ... **Plat blaasjeskruid** !
- laatste waarneming 1977

‘Slijkzeggeveentje’ in Hoornse Bulten

Natura 2000: **mix** van

- 4010A natte heide
- 7150 snavelbiesslenken
- 6230 heischraal grasland
- 6410 veldrusschraalland
- 7140A overgangsveen

9 soorten veenmos in 2013 (RJB)
verlandingsveg. verdwenen

broekbosje verdroogd

- nauwelijks veenmos
- beek loopt vlak erlangs

kwel aan Z-zijde afgevangen: 3 watersnelwegen

gegraven laagte aan W-kant 'Slijkzeggeveentje'

- verpacht
 - Beenbreek
- extensief beweide vestigingen vanuit reservaat, o.a.

- Gevlekte orchis
- Wrattig veenmos

H7140A overgangsveen

H6410 veldrusschraalland

- W-flank & O-rand
- Blauwe zegge, Tormentil, Gevlekte orchis, Veelbloemige veldbies
- Glanzend veenmos

reservaat ⇔ gegraven laagte (vaatplanten)

HOORNSE BULTEN		reservaa t	gegraven laagte
Heidekartelblad	<i>Pedicularis sylvatica</i>	x	
Witte snavelbies	<i>Rhynchospora alba</i>	x	
Beenbreek	<i>Narthecium ossifragum</i>	x	x
Gewone dophei	<i>Erica tetralix</i>	x	x
Gevlekte orchis	<i>Dactylorhiza maculata</i>	x	x
Tormentil	<i>Potentilla erecta</i>	x	x
Blauwe zegge	<i>Carex panicea</i>	x	x
Veldrus	<i>Juncus acutiflorus</i>	x	x
Geelgroene zegge	<i>Carex oederi s. oedocarpa</i>	x	x
Sterzegge	<i>Carex echinata</i>	x	x
Moerasviooltje	<i>Viola palustris</i>	x	x
Veenpluis	<i>Eriophorum angustifolium</i>	x	x
Snavelzegge	<i>Carex rostrata</i>	x	x
Wateraardbei	<i>Comarum palustre</i>	x	x
Veelstengelige waterbies	<i>Eleocharis multicaulis</i>		x
Duizendknoopfonteinkruid	<i>Potamogeton polygonifolius</i>		x
Klein blaasjeskruid	<i>Utricularia minor</i>		x

gegraven laagte aan W-kant 'Slijkzeggeveentje'

reservaat ⇔ gegraven laagte (mossen)

HOORNSE BULTEN		reservaat	gegraven laagte
Hoogveenveenmos	Sphagnum magellanicum	x	
Stijf veenmos	Sphagnum capillifolium	x	
Week veenmos	Sphagnum molle	x	
Zacht veenmos	Sphagnum tenellum	x	
Slank veenmos	Sphagnum flexuosum	x	
Geoord veenmos	Sphagnum denticulatum	x	x
Gewoon veenmos	Sphagnum palustre	x	x
Fraai veenmos	Sphagnum fallax	x	x
Wrattig veenmos	Sphagnum papillosum	x	x
Gewimperd veenmos	Sphagnum fimbriatum		x
Glanzend veenmos	Sphagnum subnitens		x
Fijn draadmos	Cephaloziella elachista	x	
Roodviltmos	Aulacomnium palustre	x	
Sliertmos	Straminergon stramineum	x	x

gegraven laagte: overgangsvveen

kleine-zeggenmoeras (H7140A)

- Zomp-, Ster-, Snavelzegge
- mesotroof
 - Geelgroene zegge
 - Schildereprijs
 - Hartbladig puntmos
- relatief basenrijk
 - Gevleugeld hertshooi
 - Zeegroene muur
- kwel (* kwel + beweiding)
 - Holpijp
 - Moerasmuur *
 - Beekstaartjesmos *
 - Watervorkje

gegraven slenk aan O-kant

- eveneens H7140A: kleine-zeggemoeras

- Zomp-, Ster- & Snavelzegge
- veel Veldrus

(grondwaterstroom dicht onder maaiveld)

- kwel

- Holpijp
- Waterviooloier

- mossen van mestroof milieu

- Hartbladig puntmos
 - Geveerd sikkemos
- géén veenmos

kwel-indicaties in weiland & in sloten

- op veel plaatsen kwelvlies in slenkjes

- **Holpijp** plaatselijk talrijk in oppervlakkig droog likkend weiland met Ruwe smele, Witbol & Ruw beemdgras

- in weiland nabij diep lokaal vrij veel **Dotterbloem**

- in sommige sloten veel **Waterviolier**

verlandingsvegetatie in andere slenken

lokaal basenindicatoren als

- Grote boterbloem
- Pluimzegge

kwel alom ... geen kommer

- volgens PAS-analyse 2015 kwel bij Hoornse bulten
- op alle natte plekken in dalflank kwelvlies
- verlegging beek voorgenomen
- eerst kwelpatroon in kaart brengen !

reservaat 'orchideeënweitje' in Hoornse Bulten

*H6230 heischraal grasland met

- Blauwe knoop
- Heidekartelblad
- Gevlekte orchis
- Klokjesgentiaan
- Borstelgras
- Tormentil
- Trekrus
- Veelbloemige veldbies
- Liggend walstro
- Pilzegge

zandterrein aan overzijde doodlopende zandweg

- beweid, aanvullend maaibeheer & boompjes uittrekken
- vlak bij orchideeënweitje
'heischrale' soorten
 - Tormentil
 - Gevlekte orchis
 - Pilzegge
 - Veelbloemige veldbies

hogerop in zandterrein

- zandpioniers

- Zandblauwtje
 - Klein vogelpootje
 - Zilverhaver
 - Dwergviltkruid
 - Klein tasjeskruid
 - mossen & korstmossen
-
- verder o.a. Stijf havikskruid,
Bosdroogbloem

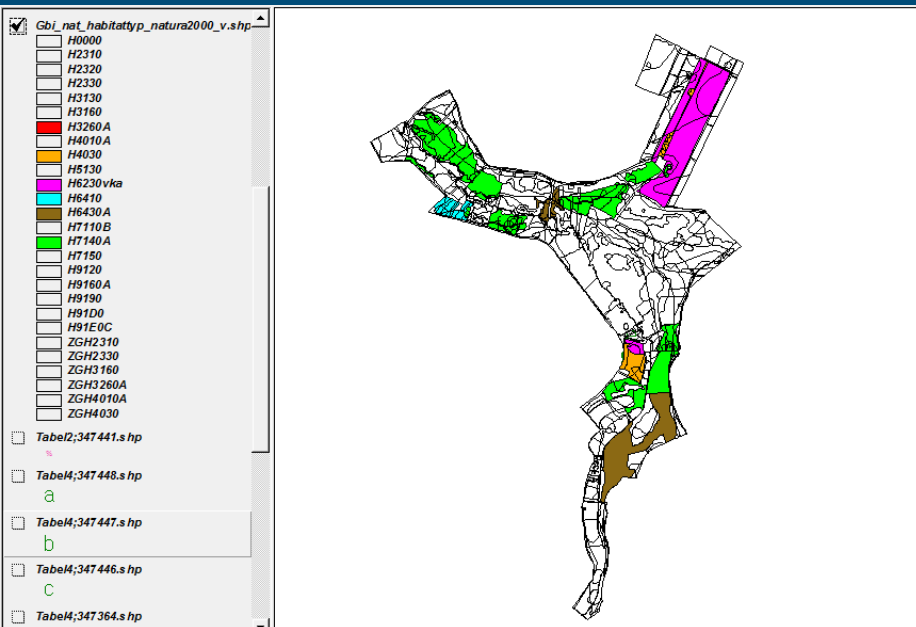
zandterrein (vervolg): karakteristieke moslaag

- Bleek dikkopmos (*Brachythecium albicans*)
 - Soredieus leermos (*Peltigera didactyla*)
 - Vals kronkelheidestaartje (*Cladonia rei*)
 - Ruw heidestaartje (*Cladonia scabriuscula*)
- soortgelijke combinatie gezien in N-Twente: Cirkels van Jannink bij Mander (voorm. akkers)

NO 'poot' bij landgoed Heidehof: overgang heide - beekdal

- voormalige akker (aardappels, bieten, rogge, gerst)
 - géén maïs
- door SBB gekocht & verpacht
- bevat gespaard reepje heide
- strook met graszaad ingezaaid maar gras verdroogd
- beweid & gemaaid
- ontwikkelt zich tot heischraal grasland

heischraal grasland vm. akker beekdalflank

■ Natura2000: *H6230

■ *Polygalo-Nardetum*

- Mannetjesereprijs
- Stijve ogentroost
- Stijf havikskruid
- Oranje havikskruid

naast

- Pilzegge
- Liggend walstro
- Struikhei

met dank aan:

- Fam. Ubels
- Willem van Boschinga
- mossen gedetermineerd door Rienk-Jan Bijlsma, Dirk Blok, Marleen Smulders, Rudi Zielman,
- korstmossen door André Aptroot

bezoek ... op afspraak !

www.natuurkoe.nl

© Wageningen UR

